

СТАРИТЕ БЪЛГАРИ

Йордан Табов

Откъде произлизат българите?

Последната дума на науката като че ли е от Азия, от областите около Северозападен Китай, някъде около Памир, или Алтай, или Тянь-Шан. Или от района на Волга и Дон. И ние чакаме с надежда някой да открие в загадъчните далечни страни повече подробности – какво са правила там, кои народи са били техни съседи, кога и защо са тръгнали насам, къде са спирали по пътя си...

И като чакаме, чуваме по нещо: тук и там се среща някоя дума, която прилича на българските. Тук и там – неясно сведение, което може би се отнася за някой български владетел. Тук и там – някоя легенда...

Но ние чакаме, а убеждението не идва. Може би защото искаме прекалено много да научим нещо определено за стари събития, за които няма информация?

Или може би защото търсим в грешната посока?

* * *

Теориите за произхода на българите най-грубо могат да се разделят на две групи:

А) Българите са пришълци от изток (тюрки или славяни, или някое друго “племе”, или пък смес от такива народи).

Б) Българите са местно население в централната и северозападна част на Балканския полуостров.

Първата доминира – тя е безрезервно възприета от официалната историческа школа на 19 и 20 век. Към втората като че ли се отнасят само някои стари “погрешни” и “наивни” схващания. За първата се пише много, а за втората – почти нищо. Но в следващите редове ще предложим доводи в полза на теза именно от втората група.

* * *

Специалистите добре знаят, че в доста средновековни и антични хроники и други документи се споменават прояви (главно военни) на българите на Балканския полуостров от времето преди Исперих. Например:

1) Византийският поет Йоан Цеца пише:

“И тогава всички пристигнаха в Авлида с кораби,
и заедно с тях Ахил, синът на Пелей
и на Тетида, дъщерята на философа Хирон,
водейки войска от хуни-българи-мирмидони
на брой две хиляди и петстотин.”

(ГИБИ10 с. 104)

- 2) Йоан Малала и Йоан Екзарх направо твърдят, че Ахил е бил българин (ДЯК ком. с. 211).
- 3) Мавро Орбини цитира сведения на Марк Аврелий Касиодор, че българите са се сражавали с римляните около 390 г. (МАВ с. 51-52).
- 4) Павел Дякон, Готфрид Витербски, Алберт Кранц и Павел Емилий пишат, че българите, които ЖИВЕЕЛИ ОКОЛО ДУНАВА, в 450 г. нападнали краля на лангобардите Агилмунд, убили го и разбили лангобардите.
- 5) В преписка към хрониката на Манасий се казва, че по времето на император Анастасий (491-517) българите ЗАВЛАДЕЛИ земите около Видин и Охрид (МАН с. 123).
- 6) Зонара в житието на император Анастасий пише, че българите нападнали Иллирик (МАВ с.52) и че той е построил Дългата стена от Черно море до Мраморно море за отблъскване на техните набези (СИД с.50). Ако по това време България наистина се е намирала около Дон, както се твърди в днешните учебници и монографии, едва ли би била такава постоянна заплаха за Византия, че заради нея да се построи нещо толкова мащабно!
- 7) Раич съобщава, че според Прай около 500 г. българите, предвождани от Либерт I или Бузар, ЗАВЛАДЕЛИ МИЗИЯ И СЕ ЗАСЕЛИЛИ В НЕЯ (РАИЧ с.81).
- 8) Дюканж, Льо Киен и др. Започват списъка на архиепископите на България с Протоген Сердикийски, живял по времето на Константин Велики (АС с.202 и с.261).

Този списък може да бъде продължен с още много факти (вижте например СТАМ), които убедително оформят следната картина: българите са един от основните воюващи, завладяващи, заселващи се, участващи в църковния живот на Балканите народи през 4-7 в., и ако някой иска да твърди, че по това време те не са били постоянни жители на тези земи, то той трябва да докаже такова твърдение със сериозни аргументи.

Горните примери ни предлагат няколко “минавания” на Дунава и “завладявания” и “заселвания” на българи в Мизия и Македония. Отношението на официалната историческа школа на 19-20 век към тях обаче е странно: тя предпочита да постави на преден план едно друго събитие –

минаването на Дунава от дружината на Исперих

- и да го ползва за предубедени изводи. Нейният подход вече е породил цяла конструкция, бедна откъм документални потвърждения, но с ясна идейна насоченост – да внуши безапелационно, че българите са пришълци в собствената си земя, като им остави за утеха възможността да си измислят легенди за “велики завоевания”, които малцина извън границите на България познават, а като ги чуят най-често ги възприемат със снизхождение.

Тази конструкция, която можем да наречем “мит за Онгъла”, обхваща придвижването на “чергарското българско племе” от изток – от Алтай или от границите с Китай до Балканите – и смесването му със славяните.

Къде е истинският Онгъл?

Ще сравним сърцевината на Мита за Онгъла с един епизод от английската история, който описва нашествието и заселването на саксите в Британия. Действието в него се развива в средата на 5 век, а данните са от древните хроники на Достопочтения Беда (The Venerable Bede, 672-735), Нений (Nennius, края на 8 в.) и Галфрид Монмутски (Galfridus Monemutensis, ок. 1100-1155) (БРИ с.180-181 и с.278) Маркираме основните моменти:

1. Саксите са били изгонени от родните си земи, както и “прабългарите”.
2. Предприели са дълъг поход на запад, както и “прабългарите”.
3. Намерили са временно убежище на остров, както и “прабългарите”.
4. Островът на саксите и островът на “прабългарите” са свързани с едно и също латинско име “Ангулус”. Първият се отъждествява с датския Оггул, а за втория се счита, че се е намирал в местността “Онгъл”, чието име на гръцки се изписва като “Огглос”, а на латински “Ангулус” (приликата на ОГГУЛ и ОГГЛОС също е очебийна).

5. Островът на саксите се е намирал в Дания, а островът на “прабългарите” до Дунав (на английски Дунав е Danube и е съзвучно с Дания).
6. От Огул саксите започнали успешно завладяване на обширни територии в Британия, а “прабългарите” от Онгъла – на обширни територии от Византия.
7. Първоначалното заселване на саксите било в околностите на стар римски защитен вал, такъв вал има и близо до “Дунавския Онгъл” – валът на Траян, наречен с това име в чест на римския император Траян.
8. Саксите идват от Германия, а водачът на българите Исперих носи име с германско окончание “рих”.

И така, един и същ разказ за преселване и някакъв “ангулус” – с незначителни деформации на имената и украсен по различен начин с второстепенни подробности от местната британска и българска историческа реалност – е вплетен в старите истории на Англия и България. В подобни случаи казваме, че това е “блуждаещ сюжет” (или клише) – повтаря се тук и там, и обикновено е трудно да се установи откъде произхожда.

Любопитно е да се отбележи, че Рънсиман, написал една от известните съвременни версии на българската история, не е отбелязал повторението на това важно и за англичаните, и за българите събитие, въпреки че той като шотландец без съмнение е познавал отлично и английските хронисти.

Едва ли би могло да се мисли, че той преднамерено би прикрил подобен факт. Тъй като добросъвестността му не буди съмнение, струва си да обърнем внимание на психологическия аспект в дейността на историците – доколко те са в състояние да преодолеят бариерата на догмата на “авторитетите” и на първичните си подсъзнателни предубеждения? Ако още в студентските си години са си изградили някои схеми, стереотипи и образи, които са погрешни, колцина от тях биха могли да ги разрушат безболезнено?

Критики на Мита за Онгъла

Не са малко историците, които оспорват различни аспекти на “масовия” (описан в учебниците) вариант на тезата за преселването на старите българи от “далечни източни страни” към днешна България и “претопяването” им от славяните.

На атака се подлагат:

1. Малобройността на българите.

Изтъква се например, че десетина хиляди човека не биха могли да организират единна държава на голяма територия, каквато България е обхващала още от времето на Исперих.

2. Номадството на българите.

Тук типичен довод е: как са могли едни номади още с идването си в североизточна България да построят град като Плиска, с големи каменни палати, разкош и т.н.?

3. Разтварянето сред заварените славяни.

Лансират се комбинации на идеи за големия брой на новодошлите българи и изселването на славяните.

4. Образуването на “нова държава”.

Подлага се на критика придаването на сакрално значение на 681 година като “начало на българската държава” и се развива идеята за приемственост не само в “прабългарската” династия на Исперих отпреди 681 г., но и в цялата държавна организация. Понякога се прокрадва и мисълта за едно постепенно, траещо десетилетия преместване, стъпка по стъпка, на границите на държавата от Северното Причерноморие на запад и югозапад.

5. Културната изостаналост на пришълците.

Тъй като номадството е естествено свързано с ниско културно ниво, официалната историческа теза закономерно развива у българите съответен комплекс, който води до желанието непременно да се обясни какви уникални качества са имали прадедите им. Възхваляват се тяхната дисциплина, преданост, жертвоготовност, способности в търговията и занаятите. Напроследък вниманието ни се насочи към календара им, който наистина е с висока стойност.

Към тези пет точки могат да се добавят и други.

Интересни изложения на някои от изброените критични направления могат да се намерят в книгите на П. Добрев, М. Драганов, Ив. Божилов и др. Но най-ясно и последователно несъстоятелността на Мита за Онгъла е показана от д-р Ганчо Ценов. Вероятно той е първият, който научно обосновава и предложил хипотезата, че българите са старо местно население на Балканския полуостров, живяло в неговите централни, североизточни и южни части, включително и на полуостров Пелопонес. Неговата цялостна научна дейност (резултат на която са международно признати научни трудове) заслужава много сериозно внимание, но преди да преминем към нея, следва да зададем един риторичен въпрос:

Кой е Ганчо Ценов? Защо е почти неизвестен сред българските научни среди? И вместо отговор да продължим с въпроси: Защо книгите му са изчезнали от библиотеките, защо са практически недостъпни за читателите?

Ако теориите му не са верни, къде са критиките срещу тях? Резултатите от политическата и научната цензура, на която са били подложени той и трудовете му, както и от личната неприязън на някои от нашите изтъкнати историци от миналото към него, са печални: не би било пресилено да се каже, че те са отложили с десетилетия належащото сериозно преосмисляне и реформиране на старата история на Югоизточна Европа, а заедно с това и на старата световна история.

* * *

Книгата **“Кроватова България”** на д-р Ганчо Ценов

Неотдавнашното ѝ издание (вижте ЦЕН5) извади част от научното наследство на нашия голям учен от дългогодишната забрава. В нея са изложени някои от аргументите, с които той обосновава тезата си за произхода на българите. Тук нямаме възможност да ги повтаряме или да ги обсъждаме подробно. Ще се ограничим с кратко резюме и няколко интересни примера на опровержения, с които той атакува твърденията на опонентите си – все добре познати имена на византолози от официалната историческа школа.

И така, на страниците на **“Кроватова България”** авторът привежда сведения от стари гръцки и латински хроники и документи за българите на Балканите, в които са описани завладявания на градове и области, заселвания, съюзи на българите, нашествия срещу тях, името **“България”** за земи тук, твърдения, че българи живеят в Мизия, Тракия и Македония, и др. подобни.

Много или малко са те? Убедителни ли са?

На този въпрос е най-добре да се отговори със сравнение. Ако съпоставим

- 1) сведенията за българите на Балканите през 4-7 век, цитирани в трудовете на Г. Ценов, и
- 2) сведенията за българите на Балканите през средата на 8 век,

можем да констатираме, че първите са повече по количество, по-красноречиви и убедителни. Ако не подлагаме на съмнение пребиваването на българите по нашите земи през втория период, какви са основанията да го отхвърлим за първия? Нека да видим какво пише в рецензията на Ханс Филип, който се е запознал внимателно с труда на д-р Ценов за произхода на българите:

“Ценов излиза от една подробна проверка на литературните източници, които мнозина от неговите предшественици едва ли са виждали. Той улеснява читателя, като ги отпечатва и в оригинал...

От същите източници се вижда, че българите са се намирали на юг от Дунав още около 350 г., тъй че те не са дошли едва през 679 г. от Волга, а се споменават не само преди славяните, но и преди хуните в Илирия и Тракия...

Във всеки случай Ценов има право да се опира на известието (на Теофан), според което Баударий, военачалникът на Юстиниан I, събирал войски в Скития и Мизия

(самият Баударий е бил военачалник на Скития), т.е. в областта на Римската империя, или южно от Дунав...

Мизия и България се споменават и в картата на св. Йероним от 4 в. – “Moesia hec et Vulgaria”. Понеже подобно нещо известява и хронографът от 354 г., когото Момзен издаде, където “Ziezi ex quo Vulgares” (Циеци, от които са произлезли българите) са поставени в Тракия, принуден съм да си изменя предишното мнение. Аз по-преди отхвърлях картата на Йероним, понеже той е живял през 4 в., а смятах, че е окончателно доказано, че българите са се появили в Мизия едва през 679 г. Сега виждам, че Йероним и хронографът казват едно и също нещо и че българите са живели действително в Мизия още през 350 г.

Съгласно с това е и че готът Теодорих е бил воювал с българи за Сирмиум, т.е. за Илирия. Това се съобщава от Енодий, който споменава един “ductor Vulgarum” (войвода на българите), после от Касиодор в хрониката му от 504 г...

Всички посочени факти, които съставляват само една част от онези, които Ценов е отпечатал в оригинал, доказват, че българите са живели още в 350 г. покрай долния Дунав във Византийската империя, т.е. южно от долния Дунав и че те са били един могъщ народ не само в Мизия, но и в Тракия и Илирия.”

(“Philologische Wochenschrift”, кн. 10 и 11 от 14 март 1931)

Такава реценция е нещо, което си струва да бъде прочетено не само един път, и не само за да се уверим, че доводите на д-р Ценов са многобройни, прецизни и убедителни, но и не на последно място, за да видим как постъпва истинският учен (в лицето на Ханс Филип), когато възгледите му са опровергани. Как намира сили – разбира се, след колебания и внимателна преценка – да приеме истината и да се откаже от онова, което той самият е писал преди години и с което е живял голяма част от живота си. От горния цитат научаваме, че “Ценов излиза от една подробна проверка на литературните източници, които мнозина от неговите предшественици едва ли са виждали”. Но все пак и преди, и след него в научно обръщение са и някои хроники и документи, на които се позовава и той самият. Как става така, че от почти едни и същи данни различни учени стигат до коренно противоположни изводи? Няма ли тук някакво противоречие? Самият Ценов сочи изкривяване на смисъла, което мнозина негови колеги и съвременници допускат при ползването на първоизточниците. Ето два примера:

“В. Златарски... пише, че Теофан и Никифор... казват, че българите, след като се настанили в страната между Дунав, Стара планина и Черно море, почнали да господстват над заварените тук славянски племена, от които едно – северите, преселили... на изток и пр. И това е измислица, която се приписва на Теофан и Никифор, защото тези автори не казват, че българите започнали да “господстват” тук над славяни, а казват, че българите (в Мизия) са били в съюз със съседните славяни. Златарски изопачава Теофан с неверния си превод...” (ЦЕН5 с.69)

И още:

“Как предава тези факти В. Златарски?

Понеже те избличават неговата теза, той го удря на лъжа. Той предава думите на Теофан, че Никифор тръгнал на война против българите и завзел Одрин, от което се разбира, че Одрин е бил български град, тъй: “Никифор потеглил на поход против българите, но като стигнал до Одрин, върнал се”, от което се разбира, че Никифор се е движил из византийска земя и че Одрин е бил византийски град.

Второто тук от нас посочено място на Теофан и на Михаил Сирийски, които казват, че Никифор отрязвал даже ушите и другите окичени телесни части на християните, за да ги ограби, че умъртвявал децата им по един нечувано жесток начин, само и само да събере богатства, Златарски предава тъй:

“Отрязвал ушите и други членове на войниците, които се докосвали до плячката”, от което се разбира, че “православният” Никифор отрязвал даже ушите на войниците си, за да защити българите от плячкосване! Крум бил оня, който нахлул във Византийската империя да коли и плячкосва християни, а Никифор излязъл да ги защитава! Побезочливо фалшифициране на истината едва ли човек може да си представи.”

(ЦЕН5 с. 104)

Полемичният тон в горните цитати е насочен против В. Златарски, но Ценов е бил наясно, че всъщност източникът на деформации е другаде. Затова по друг повод той изрично казва:

“Златарски в случая е преписал Голубински и Шафарик, но за да придаде важност на работата си, той казва, че Теофан и Никифор са разправяли подобно нещо.” (ЦЕН5, с. 145)

Доколко дейността на Шафарик и Голубински отговаря на съвременните научни изисквания и защо авторитетът им сред официалната византология е бил толкова смазващ?

Защо работата им по създаването на версиите за историята на Югоизточна Европа съвпада с периода, когато се е разпадала Отоманската империя и е трябвало да се обосноват териториални претенции?

Как например са били отхвърлени добре мотивираните теории на нашите големи учени Й. Иванов и Е. Георгиев за съществуване на българска писменост преди Св. Св. Кирил и Методий?

Най-добре е да оставим тези въпроси без отговор и просто да се обърнем към тезата на д-р Ганчо Ценов за произхода на българите:

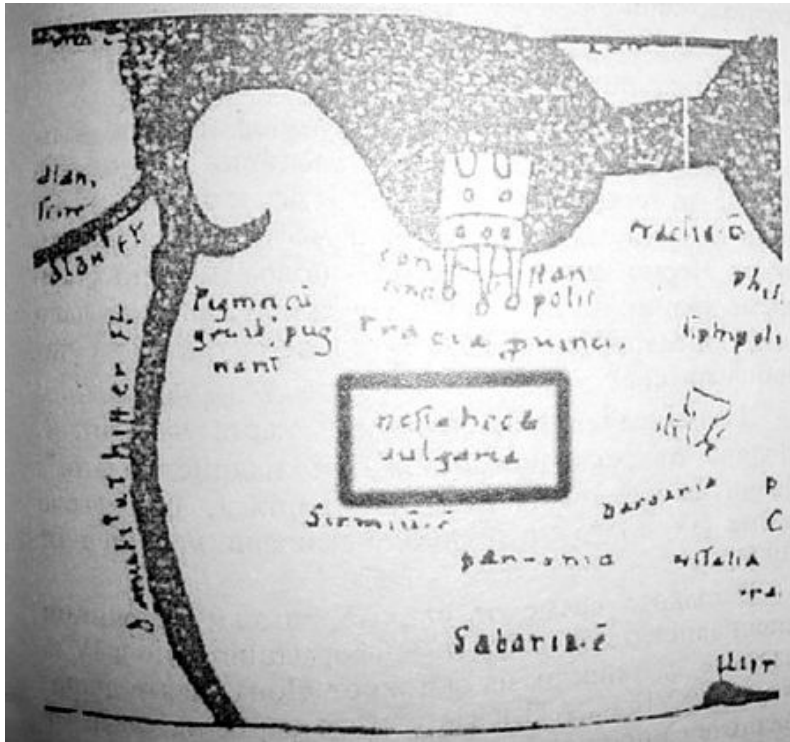
1. Българите са населявали Тракия и Македония преди Аспарух и не са никакви пришълци, нито пък турано-монголци, а автохтони (местно население).
2. Българската държава е била основана много преди Аспарух, като се е простирала до самите стени на Цариград и е обхващала всички земи от Карпатите до Бяло море и от Черно море до Адриатическо море (с изключение на северозападния край на полуострова) и до Йонийско море.
3. Българите са първият народ в Европа, който е приел християнството направо от апостол Павел.
4. Те са имали самостоятелна църковна организация още от времето на Константин Велики, когато е било преведено Св. Писание на български език с оригинална българска азбука.
5. Изповядвали са самостоятелно християнско верую, различно от гръцкото и римското, и по времето на Юстиниан Велики са успели да си извоюват автокефална Българска архиепископия в гр. Охрид с ранг равен на Римската католическа църква. Тази архиепископия се е простирала от Панония до Пелопонес.

Всичко това обхваща една обширна тема, която тепърва предстои да бъде обсъждана обективно, за да се види, че заключенията на д-р Ганчо Ценов от направените от него изследвания са в много голяма степен верни. Като отбележим само мимоходом, че тези заключения се получават и на базата на друг вид съображения, различни от използваните от него (вижте книгата ТАБ), и че вероятно Св. Писание е било преведено (а възможно и отчасти написано) на български език ПРЕДИ Константин Велики, минаваме към непосредствените цели на тази книга, а именно: да добавим доводи за верността на първата теза на д-р Ганчо Ценов.

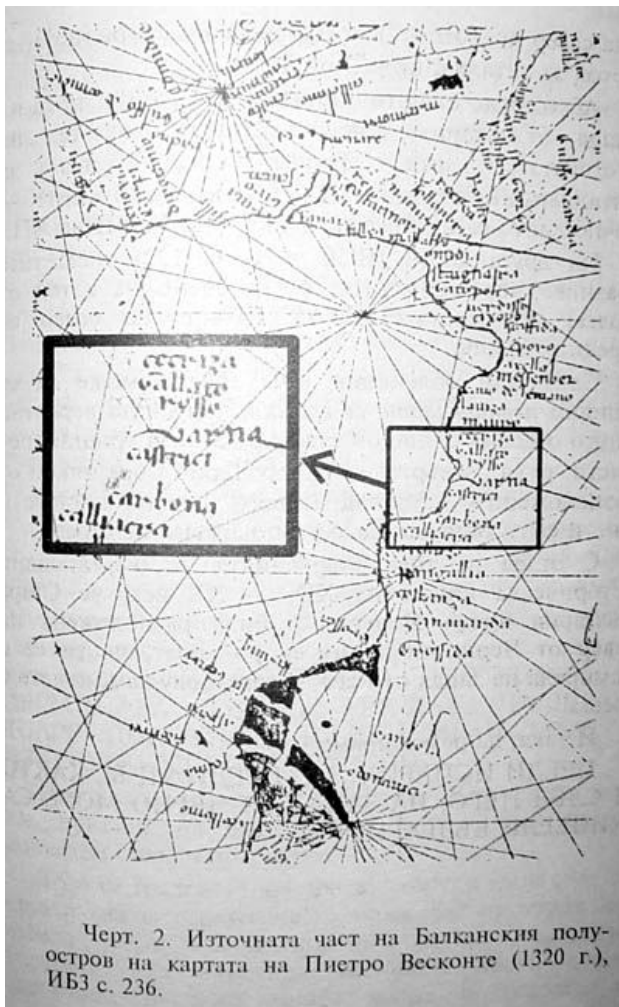
Старите карти

Всеки стар документ буди респект, но старите карти са особено чаровни. И ако мнозина са склонни да ги използват предимно за илюстрация на прогреса на знанията по география през вековете и на точните математически методи за измерване и чертане, няма да е преувеличение да кажем, че те са играли и ще играят съществена роля на важен първоизточник на историческа информация. Ще ги използваме и ние. С тях ще обосновем една много важна теза.

На черт. 1 и 2 предлагаме на вниманието на читателя две стари карти. Първата е картата на Св. Иероним от 4 век. Счита се, че е съставена по сведения на Евсевий Цезарийски и отразява “политическата география” на Балканския полуостров по онова време.

Втората е венецианска карта на същите земи от средата на 15 век.

Черт. 2. Източната част на Балканския полуостров на картата на Пиетро Весконтe (1320 г.), ИБЗ с. 236.

За удобство първата ще наречем “готска”, а втората – “италианска”.
В основата на нашите разсъждения ще поставим едно важно наблюдение:

НА “ГОТСКАТА” КАРТА ГОРЕ Е ИЗТОК, А ДОЛУ Е ЗАПАД. НА “ИТАЛИАНСКАТА” КАРТА ГОРЕ Е ЮГ, ДОЛУ Е СЕВЕР.

Защо са важни тези факти?

Отговорът е много прост – защото очертаванията и разположението на географските обекти са неточни и аморфни, и като резултат от това например “готска” карта би могла да подведе “италианец”, че реки, градове и народи на запад от Черно море се намират “на север” от него.

Освен липсата на общоприети означения за север и юг върху картите, има и още причини, които пораждат грешки в старите документи и хроники. Една от тях се състои в това, че обясненията за взаимното разположение на географски обекти често са изразени с думи като “наляво от”, “надясно от”, “над” и други подобни. Ясно е, че те са свързани с визуалното изображение върху карта, иначе пишещият едва ли може да храни илюзии, че ще бъде правилно разбран.

Например Йордан описва скитските племена по следния начин:

“Наляво от Карпатите, започвайки от изворите на Висла...”
(ЦЕН с.65)

А сега да обърнем поглед към “готската” карта на черт. 1.

На нея надписът “България” (vulgaria) е под Черно море. Съответното “готско” обяснение с думи би било: “България е разположена под Черно море.”

Какво ще стане, ако този текст бъде прочетен от “италианец”, който има навичките за посоките на света според “италианските карти”? Очевидно той ще извади заключението, че България е на север от Черно море. И съответно с пълно убеждение за достоверност би могъл да отрази именно това в хрониката си, ако пише такава.

Същият ефект би се получил и без всякакъв текст, ако “италианецът” ползва “готска” карта, без да познава особеностите ѝ. Да не забравяме, че очертаванията на обектите върху тогавашните карти са били неточни и например по линията, представляваща брега на Черно море, не е възможно човек да се ориентира дали е изобразена западната, северната или друга негова част.

Тези разсъждения показват, че на базата на “готски документи” – хроники, карти и др. – един “италианец” би могъл да опише земи и народи от западното крайбрежие на Черно море като разположени на север от него. Възможно ли е да е станало нещо такова със Стара България?

За да получим убедителен отговор на този въпрос, би трябвало да разгледаме България в контекста на цялата география на района и да поставим проблема по-общо: има ли и други местности и народи около Черно море, за чието разположение по старо време хрониките дават противоречиви данни, и дали тези противоречия не биха могли да се обяснят с подобна грешка?

Да погледнем пак “готската” карта на черт. 1.

Наляво от река Дунав виждаме надпис “алани”. Значи според съставителя на картата по негово време (4 в.) аланите са се намирали на север от Дунав.

В същото време от старите римски източници специалистите са извлекли информацията, че в 4 век аланите са живели на изток от Дон (вижте напр. Карта XXVII на ATL)! На същата карта на север от аланите са поставени хуните!

И така, виждаме, че “завъртането” на картата е поставило в някои стари описания Danubius (или Donau, или Дунав) на мястото на Tanais, или Don, или Дон. То е изпратило намиращите се “наляво” (на север за “готите”) от Дунав алани съответно на изток от Дон за “италианците”.

Абсолютно същото е станало и с хуните: те са на запад от аланите, значи “надолу” от тях на “готската” карта. Тогава според нея за “италианците” хуните са на север от аланите – точно както са изобразени на картата XXVII на ATL!

На друга карта (ВСЕ т. II с. 139) тисагетите (разновидност на гетите) са посочени на изток от Волга, но реката Тиса се намира на север от Средния Дунав!

След тези обяснения вече трудно може да се оспорва повтарящата се грешка, допуснатата вероятно много отдавна от някои стари римски и гръцки хронисти.

Те са “завъртяли” около Черно море някои от разположените на запад от него народи, градове и т.н. и са ги описали като разположени на север.

С оглед на това твърденията на официалната историческа школа на 19-20 век, че Стара България преди Исперих е била разположена на север от Черно море, по-скоро сочат, че тя се е намирала на запад от него, горе-долу там, където е и сега!

И така, да резюмираме:

**ПРЕДИ ИСПЕРИХ, Т.Е. ПРЕДИ 7 ВЕК, КАКТО И СЛЕД НЕГО,
НА ЗАПАД ОТ ЧЕРНО МОРЕ СА ЖИВЕЛИ БЪЛГАРИ.**

* * *

Преселвания на жители

На книга такова нещо става лесно. Вдигат се наведнъж няколко десетки или стотици хиляди човека, жени, деца, старци, и се отправят нанякъде – на стотици и хиляди километри, през непроходими гори, блата, планини, пълноводни реки, по сняг и жега... най-често преследвани от кръвожадни врагове...

Това, което четем на страниците на учебника по история, навява тъжни мисли за миналото на хуманизма – толкова често срещаме невероятни по мащаби “миграции на племена”, гонени от люти врагове. Но нека да отправим и малко по-критичен поглед към сътворената от историците картина на Средновековието, за да запитаме:

А как са се придвижвали нашите прадеди?

С леки автомобили по аутобани? С камиони и фургони? Може би не е зле да си дадем сметка, че що-годе сносните пътища са били голяма рядкост – главно в Рим. А маршрутите на движение на “варварите”, означени със стрелки на днешните карти, минават през земи, които са ТРУДНО ПРОХОДИМИ, И ПРЕМИНАВАНЕТО ПРЕЗ ТЯХ ДАЖЕ НА ЗДРАВ, ДОБРЕ ПОДГОТВЕН И ЕКИПИРАН МЪЖ, Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ПОСТИЖЕНИЕ.

Преодоляването им с деца, старци, имущество и т.н. прилича на фантастика. Затова нека се занимаем с нещо по-реално.

Това са градовете-крепости, които в миналото са играли важна стратегическа роля. Зад високите им дебели стени защитниците са се чувствали спокойно – те наистина са били доста добре защитени и само много добра подготовка и изключителни усилия са могли да преодолеят отбраната на една силна крепост.

Този факт е давал възможност на владетелите на укрепения град да господстват над околностите му. Който е царувал в града, той фактически е управлявал съседната му територия. И нещо повече: той е събирал данъци от нейното население.

Например Константинопол благодарение на огромните си здрави стени и стратегическото си положение е бил източник на могъщество за императорите си до появата на мощната артилерия, сложила край на “ерата на укрепените градове”. От своя страна тези положение и могъщество са носели несметни богатства на жителите му.

И така, ключът към богатството и властта се е намирал в здравите крепости. Затова естествено към тях е бил насочен погледът на владетелите – от дребния управител до великия император. Там те са търсели политическо и военно господство.

А какво би се случило, ако населението на дадена крепост-град се обяви против владетеля си? Такъв град изведнъж става извънредно уязвим. Той може да бъде лесно загубен при опит за преврат, въстание или предателство при обсада.

От тези разсъждения става ясно защо царе, войводи и тирани са били толкова чувствителни към населението на градовете си, и защо често пъти СА ИЗСЕЛВАЛИ ЖИТЕЛИТЕ НА ЗАВЛАДЕНИТЕ ОТ ТЯХ ГРАДОВЕ. Така те са подменяли враждебни граждани със “свои” верни хора.

Ето например какво пише архиепископ Теофилакт:

“... завзеха тези земи... и разместиха жителите на градовете...” (ЦЕН5 с.62)

Като правило, населението на селата не е било гонено и местено – всеки управител е бил заинтересован от повече данъкоплатци и нерядко даже е полагал усилия да докара и засели роби, крепостни и свободни селяни от други места.

Не е случайно, че именно строителство на градове се описва в много от старите хроники и документи. От тях научаваме, че на мястото на стария Византион Константин Велики е изградил нова столица на Римската империя. Пак на Константин Велики Псевдо-Кодин приписва основаването на градовете Дористол (Силистра), Плиска и Преслав (ДЯК ком. с.207).

Лъв Дякон пише как Йоан Цимисхий, след като завладял Преслав, възстановил стените му, оставил в него силен гарнизон и го нарекъл на своето име Йоанопол (ДЯК с.73). Според “Български апокрифен летопис” от 11 век Константин Велики е създал град Бдин (Видин, СБЛЗ с.63) и още 9 града, а цар Петър Делян е създал градовете Червен, Несебър и Щип (СБЛЗ с.64).

Всичко това води до естествената мисъл, че повечето от “преселванията” и “заселванията”, които са описани в историята, се отнасят за жителите на градове, че “големите преселения”, ако е имало такива, се броят на пръсти; че обикновено завземането на територии се е свеждало до военна окупация на крепостите; и че промените на етническия състав на “хинтерланда” са били много бавни. Защо обаче картината на древността, която ни представя съвременната официална школа, е толкова различна? Защо тя е коренно различна от това, което се случва през последните 5-6 века? Не се ли дължи тази разлика на принципни грешки, които още през Ренесанса са били заложени в общите идеи за старата история на човечеството? Например на пренебрежителното отношение на “хуманистите” от Ренесанса към “варварите” и на презумпцията за тяхната “дивашина”?

Старите пеларги

В науката те са добре известни, но под името “пеласги”. Това е стандартното им, “нормализирано” название, възприето от историците. Но когато се срещне “р” вместо “с”, специалистите не изпитват никакво колебание или съмнение, че трябва да разбираме нещо друго: гръцките ръкописни букви “ро” и “сигма” понякога са неразличими, както и латинските ръкописни “r” и “s”. Така например когато Тукидид пише

“... Наложил се да се засели даже Пеларгик в подножието на Акропола.” (ТУК с.73),

коментаторите на текста не се двоумят дали да свържат атинския квартал Пеларгик с пеласгите или не:

“Къде точно се е намирала местността (и крепостта) Пеларгик, какво отношение е имала тя към древната “пеласгическа стена”, опасвала Акропола, не се знае. ...Остатъците на “пеласгическата стена” се намират точно на Акропола...” (ТУК ком. с.458)

Също така естествено идва споменатото от Аполодор име Пеларга, която е дъщеря на пеласга Данай (АПО с.26). Но ние започнахме да изясняваме неща, които като че ли нямат нищо общо с нашите цели. Защо изобщо трябва да се занимаваме с пеларгите? Причината за нашия интерес към тях е това, че те са автохтонното, местното население по земите на днешна Гърция. И ако д-р Ганчо Ценов е прав, то те трябва да имат нещо общо с българите. Защо ли да не проверим дали това е вярно? И така, както изрично пише Хесиод, пеларгите са автохтонното население на южната част на Балканския полуостров (АПО с.60). Това се споменава и от много други древни гръцки автори и се смята за достоверно:

“Пеласги – най-древното население на Гърция, потомци на митичния Пеласг, син на Зевс, роден в Аркадия.” (ТЕО ком. с.281)

Това е типичен коментар на специалист по древногръцка история. Да разгледаме малко по-внимателно началото на “елините”:

1. В земите на по-сетнешна Елада пристигат “синовете на Египет”:

“Десет от тези синове на Египет били от първата му жена, която била “аранитянка”.” (АПО с.26)

2. Там те заварват местно, “автохтонно” население от “пеласги”.
3. Синовете на Египет се женят за дъщерите на “пеласгите” (Аполодор в АПО):

“След като пристигнали в Аргос, синовете на Египет призовавали... дъщерите на Данай да се оженят за тях. ...Идмон получил Пиларга...” (АПО с.206)

Както и в по-късни времена и на други места в Югоизточна Европа, пристигналите в южните балкански краища пришълци основават градове по крайбрежието, установяват и поддържат все по-тесни връзки с местните жители. В градовете им се появяват квартали на “пеласги” – местни жители. Не само специалистите, но и днешните гърци с гордост приемат, че са потомци И НА ПЕЛАРГИТЕ. Пеларгите са възпети в античната поезия:

“... или пеласгите – силата на Аргос...”

възхвалява бойните им качества Теокрит (ТЕО с.75, стих 142). Древните гърци са изразили уважението си към тях, като са поставили Пеласг до боговете си. Той е бил “син на Зевс”.

Те са имали стара писмена традиция, като първият договор на Рим с Габия е бил написан с пеласгийски букви (ФОМ10 с.461). Колонизацията на бъдеща Елада започва от юг:

“... Пелопс... покорил страната, която по-рано се наричала... Пеласгиотида, и я нарекъл на своето име Пелопонес.” (АПО с.80)

Пеласги са живели и в Атика, освен това:

“... Антиф, синът на Тесал, отишъл при пеласгите, и като завладял страната им, я нарекъл Тесалия...” (АПО с.90)

Тесалия е област на север от Атина.

Можем да си представим какво става след тези “завладявания”: дошлите по море нашественици постепенно се смесват с местните пеларги. Картината, която се очертава, ни води към следната идея: ако д-р Ганчо Ценов е бил прав, то българите би трябвало да са били наричани “пеларги”. Но защо “наричани”?

Съвременните учени никога не са ЧУВАЛИ как е звучало името “пеларги”, а само са го виждали НАПИСАНО в стари хроники. При това не в самите оригинални стари хроники и други писмени документи, а в

ТЕХНИ ПО-КЪСНИ ПРЕПИСИ

Затова изясняването на възможната връзка на българите с пеларгите неизбежно минава през анализ на старите начини на писане и четене.

Доколко те биха могли да породят изменения и деформации на думи? За да не навлизаме в специфични подробности, ще скицираме само най-важните идеи.

1) Първо ще отбележим един любопитен факт, който всъщност е много важен: често срещано явление в старите ръкописи е пренареждането на букви в някои думи.

Интересен пример в това отношение е “Историята” на Лъв Дякон (10 в.). Както и в случаите с почти всички стари хроники, до нас не е достигнал оригиналът, написан от самия автор, а по-късен препис, вероятно от 11 век или по-късно. За този препис известният руски византолог М. Сюзумов отбелязва в студията си “Лъв Дякон и неговото време” (ДЯК с.162), че в него често се срещат пропуснати или “излишно написани” букви, и добавя:

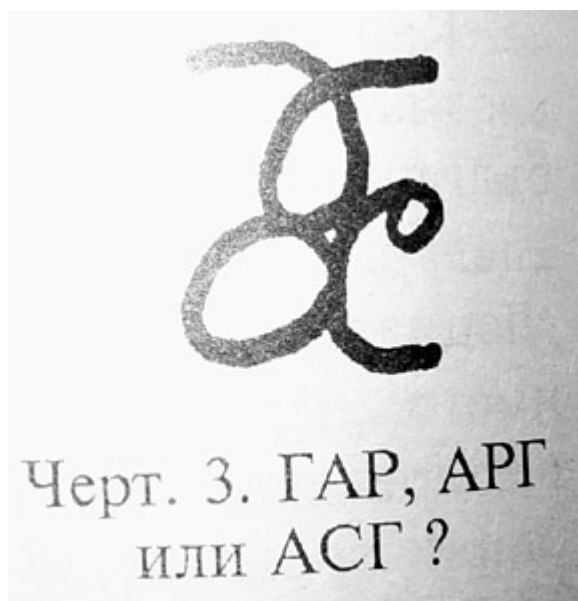
“особено поразителни са разместванията на букви, които понякога даже изменят смисъла на думите” (ДЯК с.162)

И така, нека да запомним: размествания на букви, които понякога даже изменят смисъла на думите.

Този феномен се среща най-често при имената. Анализ на механизмите, които го пораждат, е изложен в книгата ТАБ.

Конкретен интерес за нас представлява съчетанието “ГАР”. В гръцкия език то се среща често, защото самото то е отделна дума и освен това е част от други думи. С цел икономия на място за него се е използвал особен вид съкратен запис, наречен “лигатура” (вижте монографията GAR на известния немски специалист Gardthausen, където има посочени примери). Този съкратен запис може да породи разместване на буквите при четене.

За да обясним как става това, да разгледаме черт. 3

Съчетанието ГАР е написано на два реда (писане на два реда е често явление в стари ръкописи): “гама” на горния ред, а непосредствено под него “алфа” и “ро”, които са допрени една до друга и имат обща линия.

Как трябва да се прочете написаното на черт. 3?

Според Гардхаузен (GAR с.52-53) в случаите, когато в стар гръцки текст имаме букви една над друга, правилото за четене е: първо долната, после горната. Излиза, че на черт.3 пише АРГ.

Но на същата страница (GAR с.52) Гардхаузен привежда случаи, когато първо се чете горната буква, а след това долната, с обяснението, че така постъпваме при “лигатури”. Затова ако възприемем изображението на черт.3 като лигатура (такова основание има, защото трите букви се допират, а “алфа” и “ро” имат обща част), то трябва да го прочетем ГАР.

И така – АРГ или ГАР?

И съответно: ПЕЛАРГ или ПЕЛГАР? Кое от двете е искал да напише старият автор?

2) Но сега вече е лесно да съобразим, че ПЕЛГАР и БЪЛГАР са еквиваленти, защото в гръцкия език няма букви за звуковете “б” и “ъ”, а “п” и “е” са техни естествени заместители.

Тук някой може да възрази, че на гръцки “България” е записвана като “Вулгария”, а не “Пелгария”, че Б и Ъ са заменени съответно с В и У, а не с П и Е. Това обаче се отнася за ВИЗАНТИЙСКИТЕ традиции. А дали и АНТИЧНИТЕ гръцки са били такива? Отговора на този естествен въпрос предоставяме на читателите – естествено, след като се запознаят с още доводи.

Минаваме към допълнителни аргументи в полза на формулираната теза. Разбира се трябва да започнем от легендите за произхода на българите. Те могат да бъдат разделени на две групи:

1. Българите са произлезли от митичния родоначалник Българ.
2. Българите са дошли на Балканите от изток, а преди това са живели някъде в Алтай, около Урал или на север от Китай.

На първата никой не обръща внимание. Но тя е широко разпространена у старите автори и се среща например:

- в "Хрониката" на Лъв Дякон (ДЯК с.56):

"... по името на своя родоначалник Болгар страната си започнали да наричат Болгария."

- в латинския превод на Теофан, направен от Анастасий Библиотекар (ДЯК ком. с.198).

- в ръкописа, публикуван от Сп. Ламброс (ДЯК ком. с.198).

- у Михаил Сириец (ДЯК ком. с.198)

Какво се крие зад нея? Едва ли ще можем някога да разберем. Впрочем, това няма значение за нас. Легендата за Българ е важна и има особена стойност по съвсем друга причина. Тя ни трябва, за да я сравним с легендата за пеласгите. Да си я припомним:

"Пеласги – най-древното население на Гърция, потомци на митичния Пеласг, син на Зевс, роден в Аркадия." (ТЕО ком. с.281)

Ето какво виждаме: пеласгите били потомци на родоначалника си Пеласг, а българите – на родоначалника си Българ. Излиза, че легендата за българите и пеласгите са едно и също нещо: то се е разказвало тук и там, минавало е от една хроника в друга, а в някои от преводите буквите са били разместени и така от приказките за произхода на българите се е получил "митът за пеласгите", а от Българ – "митичният Пеласг".

Човекоядството

В някои от античните гръцки произведения има обвинения към пеласгите, че са били човекоядци. Същите обвинения към българите звучат от устите на гърците и в Солунската легенда – житието на св. Кирил (ЦЕН1 с.271 и ЦЕН2 с.5). Солунските гърци го предупреждавали, че българите са човекоядци и затова той не бивало да отива при тях. Разбира се, св. Кирил не е повярвал на подобни измислици и не само че не е бил изяден, напротив – станал е любим учител на хората около Брегалница.

Ударението

Стара традиция в гръцкия език е да се пише ударението. Благодарение на това, ние знаем ударението на думата "пеласги". То е на първата сричка, също както и на думата "българи".

Зиези и българите

В преписа на анонимен латински хронограф, датиран Момзен и др. към 334 г., се споменава "Ziezi ex quo Vulgares" – "Зиези, от които са българите". Съчетанието "мези (или мизи, или миси), които са известни като българи" е разпространено в старите хроники. С оглед на това е правдоподобно, че "Зиези" е неправилен прочит на "Мезий", т.е. "Мизиецът". По всяка вероятност в стария мит за пеласгите, или българите, е направена по-късна замяна на Българ с Мизий като отражение на изменена географска терминология.

Старите бритолаги

Многотомната “Всемирная история” (ВСЕ т. II) ги поставя около делтата на р. Дунав, както това се вижда от черт.4.

Според античните автори, те са били там през 1-2 век сл. Хр. И са били келти. Съвременната официална наука твърди, че по онова време на Балканите са живеели доста келти. Във всеки случай, ако бритолагите наистина са живеели около делтата на Дунав, то там по онова време е била тяхната “Бритолагия” или, може би, “Британия”. И там, недалече от нея, след около 6 века е бил и нашият “Онгъл”. Самото название “бритолаги” е много интересно. Но за да разберем какво точно в него е интересно, да си припомним:

“особено поразителни са разместванията на букви, които понякога даже изменят смилъла на думите” (ДЯК с.162)

Как е ставало това, читателите могат да научат в книгата ТАБ, а в нашия случай като подредим по друг начин буквите на “бритолаги”, получаваме “болгарити”.

С други думи, болгарите, защото в източното българско наречие членът за множествено число “те” се произнася “ти”.

И така, неправилно разчетените (и вероятно превеждани на и от арабски) преди много време стари документи са съдържали сведения, че по времето на античния Рим около делтата на Дунава – както и векове след това – са живели българите.

А членуването говори в полза на следното:

1. Сведенията си античният автор е чул от българите.
2. Българската граматика още от старо време е имала много от днешните си атрибути.

След като разбрахме всичко това, можем да запитаем: в кой Онгъл, при коя Дания и в коя Британия са отишли саксите? И дали са били сакси или нещо друго?

Картата на черт. 4 показва и други интересни неща

Например, че в североизточната част на Балканския полуостров са живеели “кробизи”. Какви ли са били, кой вятър ги е довял тук и кой ги е отвял нанякъде? Но най-напред да започнем с това, че името им ни е познато – то прилича на...

Ами да! “Кроватова България” на Ганчо Ценов! Кробат или Кроват в гръцките хроники е наречен българският “хан”, когото познаваме под стандартизираното име Кубрат. Какво излиза? Синът на Кробат бягал, бягал от враговете си, и накрая се заселил... точно в земята на “кробизите”!

А не е ли тръгнал именно оттам – от земята на бащините си “кробизи”, минал е Дунав, както пише в старата хроника, но от юг на север, а не обратно, както погрешно пише в монографиите, стоял е известно време в Онгъла, и накрая се е върнал назад.

В съзвучие с това локализацията на Кроватова България в земите на кробизите покрай Долния Дунав – “Донау” и Черно море точно съответства на “завъртяното” на старите карти разположение на “прабългарите” покрай Дон.

А какво можем да кажем за одрисите, които на картата от черт.4 са разположени в околностите на града с българско име Одрин? Как се е казал този град преди да го прекръстят на Орестиада и Адрианопол? Да не би да е носил българското име Одрин, а жителите покрай него да са били одринци? Как се е писала думата “одринци” на стар гръцки? Не е ли “одриси”?

Тук можем да спрем с тази тема.

Но старите карти... да, трябва да ги огледаме много внимателно!

Какво са знаели по времето на цар Петър

В своята “Хроника” Лъв Дякон цитира думи на Светослав Киевски, казани по време на преговори с византийците: че те са пришълци в тези места и че нямат право на Европа (ДЯК с.56).

Казано другояче, европеецът Светослав е пъдил от Европа нашествениците!

Би трябвало да очакваме съответна реакция от страна на византийците: нещо да възразят, или да се оправдаят. Обаче Лъв Дякон не споменава за нищо такова.

Разказът му продължава спокойно, като че ли е било казано нещо добре известно на всички. Създава се впечатлението, че византийците вероятно са се гордеели, че са пришълци, при това не от Европа!

* * *

И така, имаме ли основание да твърдим, че българите са старото местно население на Балканския полуостров? Не е ли всичко казано дотук достатъчно поне за научна хипотеза, равноправна на “мита за Онгъла”?

Или трябва да продължим с доводите?

Малко етимология - български топоними в древни времена

Редно е да обърнем внимание и на още някои косвени данни. Първо ще посочим изобилието от български топоними по цялата територия на континентална Гърция. Например в Пелопонес доста от тях са запазени и до наши дни. За разлика от тях, друга е съдбата на старите топоними в Северна Гърция, където в първата половина на 20 век е била предприета масова замяна с “чисто гръцки”.

Дали обаче те са наистина “чисти” в този смисъл, който са имали предвид новите кръстници? Дали са далече от българско влияние?

Това е сложен въпрос. Позицията, че “елинският” език не е бил повлиян от говора на местното българско население, което е преобладавало в Стара Гърция, е неудържима. Същото се отнася и за културата! Сред считаните днес за “гръцки” думи вероятно има доста, които са всъщност от български произход. За да загатнем доколко този проблем е интересен и труден, ще посочим един пример.

Всички знаем, че най-високият връх в Гърция е Олимп. Олиб – бихме могли да го прочетем ние, защото съчетанието МП заменя Б. При четене “на архаичен гръцки” – отдясно наляво – получаваме БИЛО. Българска дума.

Ако това беше всичко, вероятно лесно бихме се съгласили, че имаме случайно съвпадение. Но СМИСЪЛЪТ на думата БИЛО свежда възможността за случайност до много ниски стойности...

За да накараме скептиците да се замислят, ще покажем, че горният пример с Олимп не е единственият случай, в който имаме “обратно” прочитане именно на топоним. В книга XLIV на своята “История” Тит Ливий описва военни действия на гръцка територия. Близко до Аскуридското езеро

“... консултът решил да мине покрай Отолоб, където били разположени хората на царя.” (ЛИВ т.III с.489)

Какво ли е това “Отолоб”? Същото се питат и специалистите. Каментаторът на изданието ЛИВ пише следното:

“Отолоб, до който са лагерували хората на царя, се споменава и в книга XXXI ... Даденият текст позволява да го локализираме приблизително, защото той се оказва свързан с маршрута на консула Квинт Марций, който е трябвало да мине покрай Аскуридското езеро.” (ЛИВ т.III с.722)

Като прочетем това Отолоб на архаичен гръцки, тоест отдясно наляво, разбираме, че мистериозното Отолоб е всъщност “болото”, т.е. блато. Едва ли има нещо неестествено в това до Аскуридското езеро да е имало и блатиста местност.

Разбира се, появата на “славянски” топоним в документи за събития от преди Р. Хр. Създава определени неудобства за официалната историческа наука, но ние все пак ще отбележим, че около българското влияние над “архаичния” и съвременен гръцки език има да се изясняват доста неща, а български топоними в днешна Гърция е имало от дълбока древност.

Какъв е бил Омуртаг?

Името му не оставя на спокойствие специалистите:

“Омуртаг, или по-точно Омортаг, както пише върху неговия медальон – едно име, което стои в очевидна връзка с името на по-ранния владетел Умор, с който завършва Именника от 765 г. Особената добавка ТАГ, в резултат на която от името Умор е получено името Омортаг, напомня названията ТЕКУ, ТАЙАК, с които се наричат конете у прабългарите и памирските народи.” (ДОБ5 с.151)

Обаче самата дума ТАГ е добре известна не в Памир, а в историята на нашите земи. В античността това е била владетелска титла, използвана от местното население. Употребявана е била например в Тесалия и Дионисий Халикарнаски е описал значението ѝ, като я е сравнил с длъжността на римски диктатор, избиран в изключителни за държавата моменти (ТУК ком. с.451). Казано с прости думи, “таг” е нещо като “цар”.

Формулата Омуртаг = Омур + таг ни е добре позната от други случаи, например Шишманцар = Шишман + цар, в които титлата се поставя непосредствено СЛЕД ИМЕТО и слято с него. Тази практика е била разпространена сред българите. Затова и надписите на Омуртаг са едно свидетелство за старите корени на българския род в южните части на Балканите.

Фолклорни свидетелства

Балканският фолклор и преди всичко народните танци – хор’ата и ръчениците, много песни, приказки, пословици, обичаи и др. говорят за общи корени на балканските народи и очертават една територия, чието население вероятно има сериозни основания да претендира за произход, в който има съществени български съставки.

Български и “тюркски”

Какво представляват българите – или по-точно булгарите – край Волга? Какво ги свързва с българите от Балканския полуостров? Този въпрос досега е бил разглеждан едностранно с презумпцията, че Испериховите българи са донесли религия, култура, календар и т.н. от изток. А не е ли било пренесено нещо обратно – от запад на изток? От Дунавска България във Волжска България? Например името “българи”, култура и др.?

Ще направим само една кратка бележка.

В книгата си “Българите и световната цивилизация” Ф. Нурутдинов обяснява значението на думи от езика “тюрки” на волжските българи. От нея например разбираме, че “бурджан” означава “вълча дупка”, и че коренът на тази дума е различен от “вълк” = “могол”. В историята на Византия има благороднически род Вурца, споменаван в арабски хроники с арабизираната форма “Бурджи” по стандартното правило за замяна на букви “в-б”, “ц-дж”. Като имаме предвид, че при арабизиране на български думи често се правят и замените “ъ-у”, “л-р”, “ч-дж”, да видим какво става, ако опитаме да препишем с арабски букви думата “вълчи” и след това я прочетем. Виждаме, че “бурджи” се появява като възможна трансформация на “вълчи” при арабизиране, породено от използването на арабски букви.

Това разсъждение показва чисто механична връзка на тайнственото “бурджи” с българската дума “вълчи”. Разгледаният пример ни насочва към един много по-общ въпрос:

Как е повлияло на езиците в мюсюлманските страни – и по-специално в Турция, във Волжка България и др. – използването на арабската писменост? Колко от считаните за “тюркски” думи са всъщност арабизирани български или гръцки?

Как се е изменял езикът на волжките българи след приемането на исляма и разгрома на държавата им от татарите и Русия?

Понеже официалната теория свързва произхода на старите българи със земи далече на Изток, до границите на Китай, и даже мнозина намират информация за българите в стари китайски документи, струва си да отделим място за обсъждане на въпроса:

Дали българите са живели на север от Китай?

Изводите, които ще направим, ще ни позволят да се ориентираме по-добре в проблема дали в старо време българите са живели на Балканите.

Едно идейно течение сред българските историци от 20 век системно търси връзки на българското минало с районите в Северен Китай. Причина най-вече са следите, които са оставили в древната китайска история преди и около Рождество Христово народи с имена като “болга”, “болха”, “бо” и други подобни. Към тях се добавя и фактът, че пак китайската история от този период доста се занимава с хуните, китайски съседи, с които Древен Китай е водил войни. А тези хуни се считат за същите хуни, които се появяват и в Европа и чиито потомци днес познаваме под името унгарци. Тъй като в историческите теории има стара мода да се приемат с лека ръка “премествания” (или нашествия) на многобройни народи на огромни разстояния от хиляди километри, днес се счита, че европейските хуни в началото на нашата ера са прекосили пустини, степи и реки и от Северен Китай са дошли в Европа.

Защо пък тогава същото да не са направили и българите? Още повече, че те винаги са били близо до унгарците – кога съюзници, кога врагове. И може би даже са извървели заедно с тях дългия път от Азия до Европа!

Така или иначе привържениците на “китайския” произход на българите са намерили в старите китайски източници доста аргументи в полза на своята теза.

И изглежда, че по един напълно куриозен начин те ще се окажат прави: вероятно старите българи наистина – заедно с унгарците – заемат забележимо място в съвременната официална версия на китайската история.

Преди да преминем към проблема по същество, трябва да поясним, че той е изследван в общ вид още от Морозов; неотдавна Фоменко на базата на проучванията на един от най-добрите световни китаеведи Л. Гумильов (вижте ГУМ и ГУМ1) го анализира отново (вижте ФОМ10). Ще преразкажем с незначителни отклонения фрагмент от тезата на Фоменко, като изброим някои от народите, които са живели в северните райони на Древен Китай и в съседство с тях.

БЪЛГАРИТЕ са живели на север от Древен Китай

Много наши историци виждат достатъчно доводи в полза на тази теза.

ХУНИТЕ са живели на север от Древен Китай

Вече отбелязахме този факт, но официалната история на хуните е толкова мистична, че заслужава особено внимание. Счита се, че първоначално те са имали държава на север от Китай. След това, както пише Л. Гумильов,

“В първи век от новата ера вътрешни процеси разцепили държавата на хуните. Една част от тях се подчинила на Китай, а друга част отстъпила с боеве на запад, където се смесила с угри и сармати и се превърнала в гуни*.” (ГУМ с. 5)

* В руската научна терминология по стара традиция европейските хуни се наричат “гуни”. Така според Гумильов “гуните”, т.е. европейските хуни, са малко по-различни (никой не казва колко точно и всеки си го разбира както си иска) от азиатските си събратя.

Но съдбата и на двете части се оказала нещастна. В 460 г. сл. Хр. в Китай хуните били избити (ГУМ с.200). Същото сполетяло и европейските хуни, при това – едновременно с азиатските. Такова уникално съвпадение не може да не предизвика емоции. Ето как е изразил своите чувства Гумильов:

“И не е ли странно, че по едно и също време е настъпил същият трагичен край на западния клон на хуните, за които е прието името гуни... Трудно е да се твърди, че хронологичното съвпадение на гибелта на азиатските хуни и на европейските гуни е било случайност.” (ГУМ с.200)

Да, Гумильов е прав, трябва да се търси някакво обяснение на този факт и с мисълта за това ще продължим нататък.

СЪРБИТЕ са живели на север от Древен Китай

Да видим кой е съкрушил китайските хуни:

“В Азия хуните били победени не от самите китайци, а от друг народ, който днес не съществува и който е бил известен с китайското название “сянби”. В древността то се е произнасяло SARBI, SIRBI, SIRVI.” (ГУМ с.6)

Срещнахме нещо много познато: серби, сирби, сирви. Та това са сърбите! Значи и те вероятно са живели на север от Китай! Във всеки случай основанията да твърдим такава нещо са не по-малки, отколкото в предишните случаи за българите и унгарците. В такъв случай Гумильов греши като пише, че са изчезнали. Те просто са се изместили в Европа. Ако българите и хуните са го сторили, вероятно и за сърбите такъв подвиг е бил възможен. Който не вярва, може да отиде двеста километра на запад от София и да провери лично изчезнали ли са сърбите.

ЧЕХИТЕ са живели на север от Древен Китай

Азиатските хуни са имали не само врагове, но и съюзници:

“В 67 година от н.е. хуните и китайците водили ожесточена война за така наречения Западен край. Китайците и техните съюзници... разорили съюзеното с хуните княжество Чехи ... Хунският шан-юй събрал остатъците от чешкия народ и ги преселил до източната граница на държавата си ... Чешите са принадлежали на източния клон на индо-европейците.” (ГУМ1 с.163)

Описанието на чехите е доста точно – те наистина са източни европейци, а и сега, както и преди близо 2000 години, имат за съседи хуните – унгарци. Може би заедно с тях са извървели пътя от Китай до Европа? И заедно са си избрали място за заселване?

ШВАБИТЕ са живели в Северен Китай

Изглежда невероятно, но все пак се споменава като факт: в Северен Китай е живял многоброен народ ШИВЕЙ, т.е. СВЕИ (ГУМ1 с.132).

Свевска или Швевска династия е била наричана в Средновековието швабската династия на Хохенщауфените.

И така, в древността около Северен Китай са се навъртали почти всички народи от Централна и Югоизточна Европа. Кои точно? Оставяме на читателите да проучат писаното от Гумилов (ако не са в състояние да прочетат китайската история в оригинал). Все пак трябва да добавим и още един важен детайл:

МОНГОЛЦИТЕ са живели на север от Древен Китай

На пръв поглед този факт е тривиален. Та монголците и до ден днешен живеят на север от Китай! Естествено е да са били там и преди много години – не може да искаме всички китайски съседи да са се впуснали в аванюрата на преселничеството!

Но работата е там, че древните монголци са били ДРУГИ! Ето защо:

“Според свидетелствата на съвременниците, монголците, за разлика от татарите, са били високи, брадати, руси и синеоки.” (ГУМ с. 162)

Високи, брадати, руси и синеоки! Такива монголци няма! – ще възкликне читателят. И ще бъде прав. В Азия такива монголци няма. Затова пък ако допуснем, че има някаква особеност в употребата на термина “монголци”, знаем къде да търсим високи, брадати, руси и синеоки хора – в Европа!

Там такива има много.

При тези факти – ако не му мислим много – можем да издигнем една хипотеза, която е донякъде противоположна на общоприетата. Че “великото преселение на народите” е било не от изток на запад, а от запад на изток. И че са се преселили самите китайци, които първоначално са живели в Европа.

Но по-добре е да оставим мислите за “велики преселения”, при които народите се местят като пешки на десетки хиляди километри, “сменят генотипа си”, т.е. от жълта раса стават индо-европейци и обратно, и да обърнем по-сериозно внимание на прозаичната, но затова пък вероятно вярна хипотеза на Морозов, потвърдена от анализа на Фоменко:

В ОСНОВАТА НА ОФИЦИАЛНАТА ИСТОРИЯ НА ДРЕВЕН КИТАЙ ЛЕЖАТ ЕВРОПЕЙСКИ (ВЕРОЯТНО РИМСКИ И ВИЗАНТИЙСКИ) ХРОНИКИ (ПРИ ТОВА В ДОСТА КЪСНА РЕДАКЦИЯ, ОТ ОКОЛО 13-15 ВЕК), ДОНЕСЕНИ В КИТАЙ, ПРЕВЕДЕНИ НА КИТАЙСКИ, ПРЕРАЗКАЗАНИ, И СЛЕД ТОВА ВЪЗПРИЕТИ КАТО АВТЕНТИЧНИ МЕСТНИ ДОКУМЕНТИ.

Направената грешка е била улеснена от факта, че имената на личности, народи, градове, местности и т.н. са били записани в китайските преводи с йероглифи, които нямат еднозначни фонетични еквиваленти, а се произнасят по доста различен начин в различните диалекти. Например познатото ни прозвище “Младият император” може да е било записано с йероглифи със същото значение, които обаче днес се произнасят например като “Чжоу Ли” или нещо подобно. При такъв “типичен китайски фон” кой би могъл да си помисли, че Чжоу Ли е европейец, който никога не е бил в Китай?

А за нас поуката от горното е, че наистина историята на Древен Китай заслужава внимание. Вероятно в нея могат да се намерят много неща за старите българи. Тяхното присъствие “на север от Древен Китай” е едно потвърждение на факта, че те са били съседи на Рим и Византия, а не са дошли от Азия.

Привържениците на “българската орда” са били по своему прави, изучавайки старите китайски документи. По всяка вероятност с подобна стойност са и “древните арменски хроники” на арменските патриарси – “католикоси”.

Древните елини, скити, траки, македонци...

Каква е разликата между думите “гърци” и “елини”?

Защо днес почти всички европейски народи по отколешна традиция наричат гърците именно “гърци”, а не използват “античното им име”? За старите християни и юдеи, а вероятно и не само за тях, думата “елин” е означавала “езичник”, по-точно многобожец, изповядващ познатата ни от учебниците религия с върховен бог Зевс. Така е било поне до края на Византийската империя – до 15 век. Религиозният характер на такъв често използван в старо време термин е нещо показателно. То е едно типично свидетелство, че много от думите, които днес в официалната версия на историята се считат за инвазия на народи, т.е. за етноними, всъщност са имали друг смисъл. Според ранни християнски сведения, в старо време е имало 4 главни “неверни” учения:

- **варварство**, т.е. липса на религиозни правила, на що-годе оформена вяра.
- **елинство**, т.е. многобожие, като например Зевсовото и неговите разновидности като римското, в което върховен бог е Юпитер.
- **юдейство**, което съществува и до наши дни.
- **скитство** – религия, която познаваме много малко.

Българите, заварени от “гръцката колонизация” в южните части на Балканите, са били “елинизирани” заедно с (или може би от) “синовете на Египет” и са станали едни от основните родоначалници на “елинската общност”, която според античните автори е започнала да се оформя в последния век преди Пелопонеската война.

По данни на Йордан, Скития се е простирала от Германия до Днепър, а в нея са живеели различни народи – гепиди, венети, българи и др. Това означава, че една част от българите – вероятно тези на север от Дунав – са били “скити”.

За да разберем смисъла на думата “траки”, нека да се запознаем малко по-подробно с писаното от нашия известен траколог А. Фол за сродната дума “трескайя”. По неговите думи тя се появява най-рано у Херодот,

“където по общо съгласие се превежда като “култови церемонии, религиозни обреди (обичаи)” или с оттенъка “религиозна заповед”.” (Фол1 с.221),

или както уточнява Фол, “норми”. По-нататък той продължава:

“трескайя... не виждам друга възможност думата да е влязла в старогръцкия език освен в хода на колонизацията на тракийските малоазийски и европейски крайбрежия, когато елините са започнали да означават с думата “тракийства” скритите и непонятни обреди на затворените (орфически) общества.” (Фол1 с.222)

И така, “тракийствам” е изпълняване на религиозен обред. Логично е да заключим, че “траки” означава хората, които са изповядвали съответната религия. Доста съображения говорят в полза на предположението, че “тракийските мистерии” – религиозните обреди на “траките” – са включвали причастие с хляб и вино. До 15-16 век такова причастие е било наричано “утракизъм”. Вероятно не малка част от старите българи са “тракийствали” и следователно са били “траки”.

Накрая е редно да засегнем бегло и древните македонци. В книгата ТАБ са приведени много аргументи в полза на следния възглед:

“македонци” е близко по смисъл на днешната дума “командоси” и на античната дума “лакедемонци” и означава елитни войници. Например едва ли е случаен фактът че EL MACEDON, LE COMANDE и LACEDEMON се пишат точно с едни и същи букви, но в различен ред.

От същия произход вероятно е и думата “казаци” – тя е свързана, както и при македонците, с “родова професия”.

Какъв е произходът на древните македонци е отделен въпрос, който остава извън рамките на тази книга.

* * *

И така, откъде са българите?

Доводите, които изложихме, водят към същия извод, до който е стигнал и д-р Ганчо Ценов:

Българите са местно население на Балканския полуостров.

ЙОРДАН ТАБОВ
РСМ – 1 ЕООД
София, 1998

Литература

- АПО - Аполодор. Мифологическая библиотека. Наука, Ленинград, 1972.
АС - Йосиф Симоний Асемани. Календари на Вселенската църква. За светите апостоли Кирил и Методий. Наука и изкуство. София, 1987.
БЕШ - Бешевлиев, Б. Първобългарите. София, 1984.
БОЖ2 - Божилков И. Седем етюда по средновековна история. Анубис, София, 1995.
БРИ - Гальфрид Монмутский. История бриттов. Жизнь Мерлина. Наука, Москва, 1984.
ВСЕ - Всемирная история. В 10-ти томах. ГИПЛ, Москва, 1956-1965.
ВЪЛ - Вълчев Й. Календар и хронология. Летописи, София, 1994.
ГЕО1 - Георгиев Е. Славянската писменост до Кирил и Методий. София, 1952.
ГЕО2 - Георгиев Е. Истината за създателите на българската и славянската писменост. София, 1969.
ГИБИ5-11 - Гръцки извори за българската история. Изд-во БАН.
ГУМ - Гумилев Л. Хунны в Китае. Наука, Москва, 1974.
ГУМ1 - Гумилев Л. Поиски вымышленного царства (легенда о "государстве пресвитера Иоанна"). Танаис, Москва, 1994.
ДОБ1 - Добрев П. Необъясненото и необикновеното в ранната българска история. София, 1993.
ДОБ2 - Добрев П. Езикът на Аспаруховите и Куберови българи. София, 1995.
ДОБ3 - Добрев П. История на българската държавност. ИКК "Славика-РМ", София, 1995.
ДОБ4 - Добрев П. Царственик на българското достояние. София, 1998.
ДРА - Драганов М. Кога всъщност е създадена българската държава? София, 1994.
ДЮК - Дюканж Ш. Византийска история. София, 1992.
ДЯК - Лев Дякон. История. Москва, 1988.
ЗЛА1 - Златарски В. История на българската държава през средните векове. Том I. София, 1994.
ЗЛА2 - Златарски В. История на българската държава през средните векове. Том II. София, 1994.
ИБ1 - История на България. Т.1. Издателство БАН, 1979.
ИБ3 - История на България. Т.3. Издателство БАН, 1983.
ИВА1 - Иванов Й. Български старини из Македония. 1970.
ИВА2 - Иванов Й. Северна Македония. 1906
ИЗВ - Подбрани извори за историята на българските земи в древността. 1993.
КЛА - Блазиус Клайнер. История на България. 1977.
ЛИБИ1-4 - Латински извори за българската история. Том1-4.
ЛИВ - Тит Ливий. История Рима от основания города. Том 1-3.
МАН - Хрониката на Константин Манаси.
МАВ - Мавро Орбини. Царството на славяните. 1983.
МУТ - Мутафчиев П., Мутафчиева В. История на българския народ. 1995.
НАЧ - Начев В. Български надписи. 1994.
ПАИ - Паисий Хилендарски. Славянобългарска история.
РАИЧ - Йован Раич. История на всички славянски народи и най-паче на болгари, хорвати и серби. 1993.
САК - Сакъзов Я. Българите в своята история.
СБЛЗ - Стара българска литература. Т. 3.
СИД - Сидоров М. Българянството. 1997.

СПИ - Спиридон Иеросхимонах. История во кратце о болгарском народе словенском. 1792.

СТАМ - Стаматов А. Tempora incognita на ранната българска история.

СТА - Станишев Н. Кратка история на българите.

ТАБ - Табов Й. Падането на Стара България. София, 1997.

ТАТ - Караджов М., Ц. Томчев. При изгубените българи в Татарстан. 1998.

ТЕКСТ - Текстове и документи по история на България.

ТУК - Фукидит. История. Наука, Ленинград, 1981.

ФОМ10 - Носовский Г., Фоменко А. Империя. Русь, Турция, Китай, Европа, Египет. Новая математическая хронология древности.

ФОЛ1 - Фол А. Тракийският Дионис. Кн. 1.

ФОЛ2 - Фол А. Тракийският Дионис. Кн. 2.

ЦЕН1 - Ценов Г. Приходът на българите.

ЦЕН2 - Ценов Г. Хиляда години ли от смъртта на Св. Климента?

ЦЕН3 - Ценов Г. Кой е Климент Охридски?

ЦЕН4 - Ценов Г. Препирните по народността на българите.

ЦЕН5 - Ценов Г. Кроватова България.

ATL - Atlas of ancient and classical geography. London. JM Dent and Co, 1908.

GAR - Gardthausen V. Schrift, Unterschriften und Chronologie.

DOB - Dobrev P. Inshriften und Alphabet der Urbulgaren.